

* charles dickens *
opowieść wigilijna

dyrektor teatru cieszyńskiego

karol suszka

zastępca dyrektora d.s. ekonomicznych

iris heclová

kierownik artystyczny sceny polskiej

bogdan kokotek

kierownik literacki sceny polskiej

joanna wania

charles dickens
**opowieść
wigilijna**

adaptacja, reżyseria, scenografia

bogdan kokotek

tłumaczenie **anita zachora**

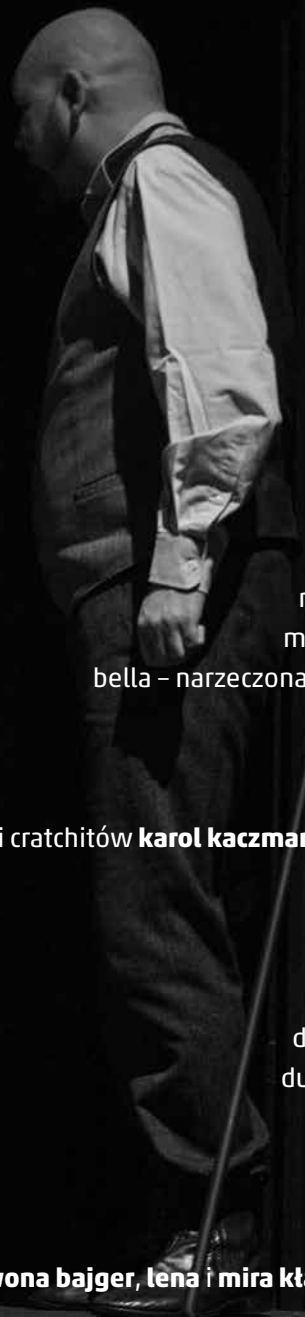
kostiumy **agata kokotek**

muzyka **zbigniew siwek**

teksty piosenek **lena pešák**

spektakl zrealizowano przy wsparciu finansowym
ministerstwa kultury rc oraz miasta czeski cieszyn

67. sezon sceny polskiej td
premiera 16 grudnia 2017 r.

obsada:

scrooge **mariusz osmelak**

młody scrooge; sprzedawca; pan **marcin kaleta**

mały scrooge **karol kaczmarski / werner widera**

bella – narzeczona scrooga; duch przyszłych święt **patrycja sikora**

bob cratchit **dariusz waraksa**

bellinda cratchit **anna paprzyca**

tim cratchit **krystian stonawski / alek widera**

dzieci cratchitów **karol kaczmarski, krystian stonawski, werner i alek widera**

siostrzeniec fred **tomasz kłaptocz**

janett – żona freda; fan **joanna litwin**

ich córeczki **lena i mira kłaptocz**

duch marleya; pan **rafał walentowicz**

duch minionych święt; praczka **halina paseková**

duch tegorocznych święt; pan **janusz kaczmarski**

dżentelmen **grzegorz widera**

dama **lidia chrzanówna**

fezzwig; joe; pan **ryszard pochroń**

praczka **barbara szotek-stonawski**

kolędnicy **iwona bajger, lena i mira kłaptocz, karol kaczmarski, krystian stonawski,**

werner i alek widera

inspicjent **anna kaczmarska**

sufler **iwona bajger**

charles dickens

Charles Dickens, urodzony 7 lutego 1812 roku, zmarł 9 czerwca 1870 roku, był angielskim pisarzem epoki wiktoriańskiej, jednym z najpopularniejszych powieściopisarzy w historii literatury.

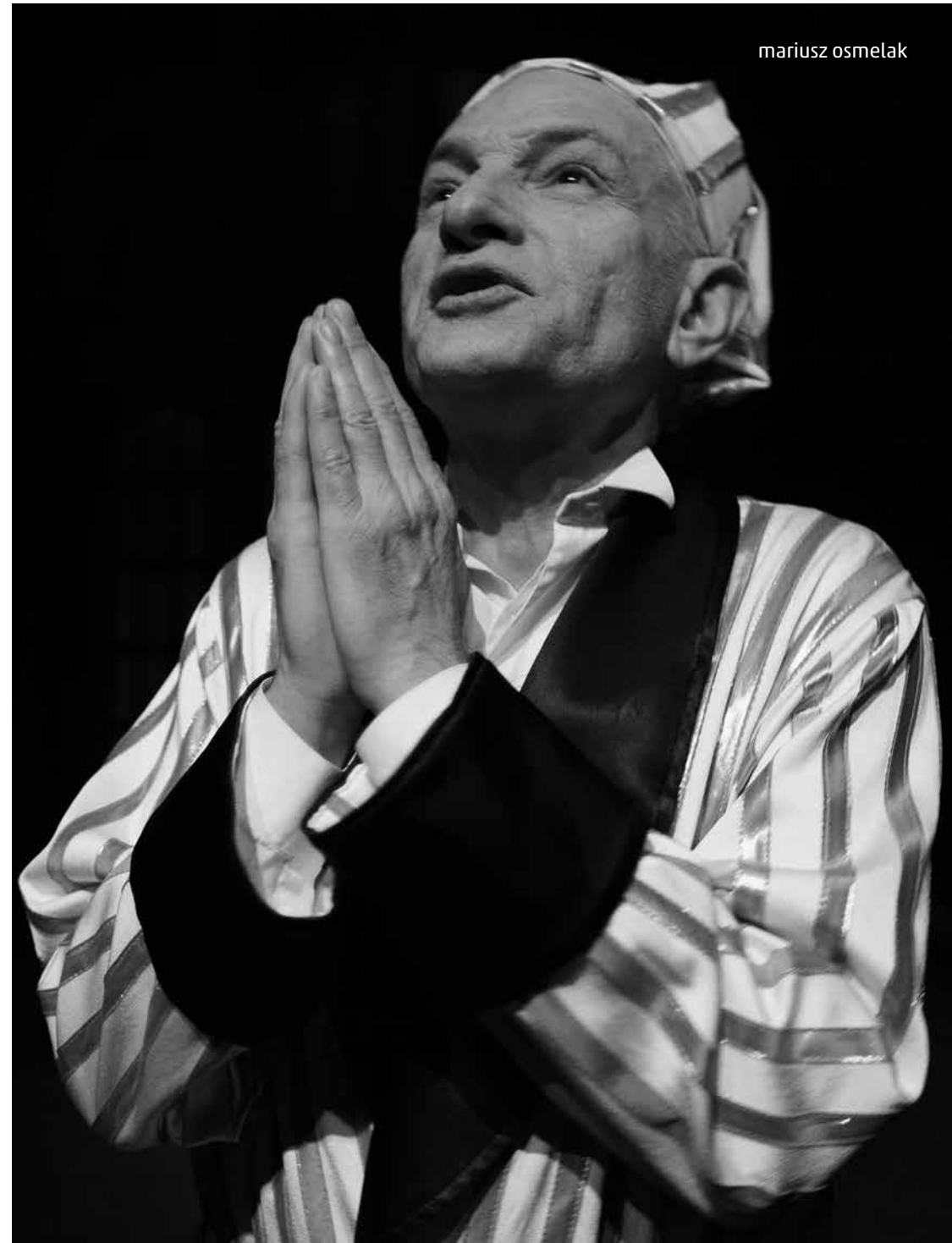
Jego życiorys związany jest ściśle z XIX-wiecznym Londynem, który jest częstym tłem fabuł jego powieści. Miał siedmioro rodzeństwa, więc jego dzieciństwo i młodość były dość trudne. W 1824 roku ojciec pisarza został uwięziony za długi, co zmusiło młodego Dickensa do wczesnego zarabkowania. Ówczesne doświadczenia i obserwacje przyczyniły się do rozwinięcia w pisarzu głębokiej wrażliwości na

niesprawiedliwość i krzywdę społeczną. Znalazło to odbicie w jego powieściach, gdzie łącząc realizm ze swego rodzaju liryzmem często portretował życie ludzi ubogich, bezdusność urzędów i instytucji publicznych wobec cierpienia.

W latach 30. XIX wieku pisarz pracował jako dziennikarz, jego artykuły dotyczyły głównie zagadnień politycznych. W 1836 roku Dickens zadebiutował powieścią „Klub Pickwicka”, która przyniosła mu ogromną popularność. Jego kolejne ważne dzieła to m.in. „Oliwer Twist” (1837-1839), „David Copperfield” (1849-1850; w tej powieści wykorzystał wiele epizodów z własnej biografii), „Wielkie nadzieje” (1860). Bohaterami powieści Dickensa są często dziwacy i ekscentrycy, postacie karykaturalno-groteskowe.

Dickens jest również autorem nowel, a jedna z nich, „Opowieść wigilijna” (1843), na stałe wpisała się w tradycję bożonarodzeniową.

Powieści Dickensa stanowią panoramę życia i obyczajowości dziewiętnastowiecznej Anglii. Bohaterami jego dzieł nie są przedstawiciele elit towarzyskich i arystokracji, ale biedota i żebracy. W jego twórczości dominuje troska o los ludzi pokrzywdzonych przez społeczeństwo, zwłaszcza ubogich i dzieci. W powieściach Dickensa odnajdujemy ostrą satyrę i łagodny humor. Często realizm łączy się w nich z atmosferą baśniowości, liryzmu.

Opowieść wigilijna

„Opowieść wigilijna” Dickens pisał jak w transie. Po nocach śnił o swoim opowiadaniu. Niejedną noc spędził też błąkając się po ciemnych ulicach Londynu, myśląc o Scroogu i o duchach, śmiejąc się i płacząc w dziwnym podnieceniu, jakby jeszcze raz przeżywał swe dziecięce lata. A wspomnienia mogły się odezwać, kiedy w grę wchodziły duchy. W Chatham pochłaniał historie o widmach i straszdyłkach powtarzane przez niańki i służące, które nie szczędziły emocji dzieciom, układając je do snu. W baśniowej atmosferze upływały długie wieczory zimowe; opowiadania przy kominku o niezwykłych wydarzeniach budziły grozę, ale dobrze się kończyły i odczuwano się tym większą radość.

W trzydziestym drugim roku życia Dickens napisał opowieść pod tytułem „A Christmas Carol in Prose” (Kolęda prozą), znaną w Polsce jako „Opowieść wigilijna”. Skończył ją w listopadzie, a wyszła w druku przed samymi świętami. Nakład wynosił sześć tysięcy egzemplarzy. Wykupiono ją w ciągu jednego dnia. Wszystkie wznowienia zniknęły od razu. Dickens dostał setki listów z podziękowaniami za „Kolędę”. Teraz cała Anglia płakała i śmiała się, czytając o kołatce, w której Scrooge ujrzał twarz zmarłego Marley’ a, o rozmowie Scrooga ze współlnikiem prześwitującym na wylot, jak przystało na ducha, o zjawach, które ukazywały się kolejno. Uciechę sprawiał stary skąpiec, Ebenezer Scrooge, gdy obudził się w dzień Bożego Narodzenia już przeobrażony, jakby odmłodzony, pałający chęcią, żeby uczynić

coś dobrego, niecierpliwy w nagłym dążeniu, żeby ludziom pomóc. „Marry Christmas” – wesółych świąt – radośnie rozbrzmiewało na ulicach.

Dickensowska „Kolęda” weszła na stałe do repertuaru gwiazdkowego. Co roku czytano ją głośno, gdy świece palły się na choince, a dzieci skończyły konsumować śliwkowy pudding i tort z siekanych stodyczy, jabłek i rodzynek. Zachwycano się „Kolędą”, wpadano przy tym w euforię. Lord Jeffrey wystosował do Dickensa entuzjastyczny list: „Tą małą publikacją zrobisz więcej dobrego, pobudziłeś więcej szlachetnych uczuć i bardziej zachęciłeś do działania na rzecz potrzebujących, niż zdołano to uzyskać ze wszystkich ambon i przy wszystkich konfesjonatach chrześcijaństwa od Bożego Narodzenia ubiegłego roku aż po dziś.”

Mimo że „Kolęda” cieszyła się niezwykłym powodzeniem, autorowi przyniosła znacznie mniejszy dochód, niż spodziewał się po trzech wydaniach. Zaskoczony i rozczarowany obliczył, że wspomagając nadal rodziców i braci, i utrzymując wielki dom, nie jest w stanie podać rosnącym wydatkom. Okazało się jednocześnie, że na „Kolędzie prozą” żerowali pokątni wydawcy, zarzucając rynek plagiatami wszelkiego rodzaju. Dickens wystąpił na drogę sądową przeciwko nieuczciwym wydawcom i wygrał proces, ale nie otrzymał odszkodowania, a poniósł dodatkowe koszty (wydawcy ogłosili bankructwo). W poszukiwaniu równowagi finansowej postanowił przenieść się z rodziną na rok do Francji lub Włoch, gdzie utrzymanie było tańsze.

(fragmenty pochodzą z książki Stefana Majchrowskiego: „Dickens. Opowieść biograficzna”)

patrycja sikora, marcin kaleta

mariusz osmelak, halina paseková

anna paprzyca, dariusz waraksa

cytaty z powieści charlesa dickensa

Nie ma większego oszusta niż ten, kto oszukuje sam siebie.

***

Bóg wie, że nie należy nigdy wstydzić się własnych łez.

Są one jak deszcz obmywający pył, który zalega nasze stwardniałe serca.

***

Człowiek zawsze powinien zwracać uwagę na to,

jaki jest w stosunku do swoich najbliższych.

*Śmierć ukochanej osoby pobudza sumienie do robienia rachunku
i jeżeli wypadnie on niekorzystnie, ogarniają nas dotkliwie dręczące wyrzuty.*

A żaden wyrzut nie jest tak gorzki, jak ten, który przychodzi za późno.

***

Życie składa się z łańcucha złączonych ze sobą rozstań.

***

Jest mnóstwo rzeczy, które przyniosły mi wiele dobrego,

choć nie przyniosły mi żadnego zysku.

Taką rzeczą są właśnie święta Bożego Narodzenia.

*Oczywiście, jest to czas hołdu i czci dla samego wydarzenia,
ale dla mnie te święta to także miły czas dobroci, wybaczenia i miłosierdzia.*

***

Nie nudź pytaniami, to nie dowiesz się kłamstw.

***

Ten dzień wprowadził do mojego życia wielkie zmiany.

Ale tak dzieje się w życiu każdego człowieka.

Przypomnij sobie taki jeden dzień, który zaważył na twoim życiu.

Przerwij na chwilę, ty, który to czytasz i pomyśl o długim łańcuchu

złotych czy żelaznych ogniwi, cierni czy kwiatów,

które by nigdy ciebie nie oplątały, gdyby nie było jakiegoś

jednego ważnego i pamiętnego dnia w twoim życiu.

***

Kiedy mi mówisz, że mnie kochasz, to rozumiem ten wyraz, ale nic więcej.

Wyraz ten nie budzi nic w moim sercu, nic we mnie nań nie odpowiada.

***

Przeznaczeniem człowieka – mówiło widmo – jest żyć wspólnie z innymi ludźmi,

razem z nimi pracować dla wspólnego dobra, razem cierpieć w niedoli,

dzielić swoje radości i samemu cieszyć się szczęściem innych.

Kto żyje wyłącznie dla siebie, ten po śmierci skazany jest na wieczne tułanie

(jak ja, nieszczęsny!), staje się martwym świadkiem

tych wszystkich spraw i rzeczy, w których nigdy nie brał udziału!

***

Powinniśmy ciosy życiowe przyjmować z podniesionym czołem

i nie pozwolić, by nas z nóg zbić miały.

Nie nas niepowodzenie, lecz my niedolę wszelką zwalczyć musimy.

***

Od szaleństwa do szaleństwa – takie jest życie!

***

Wahanie jest złodziejem czasu. Trzeba wszystko umieć chwycić za koltierz!

**Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy polonijnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej**

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

těšínské divadlo český těšín, příspěvková organizace,
zřizovatel moravskoslezský kraj, ostravska 67 • 737 35 česká cieszyn
tel.: +420 558 74 60 22-23 • fax: 558 71 33 72 • info@tdivadlo.cz •
www.tdivadlo.cz

prawa autorskie dotyczące tego spektaklu reprezentuje agencja **dilia**, ul. krátkého 1, praha.
kierownik działu organizacji widowni **dagmar paulíková** • kierownicy pracowni: elektryczno-
akustycznej **vladimír rybář** • ślusarsko-modelarskiej **kristina libosková** • krawieckiej **karin szostoková**
• perukarskiej **šárka szeligová** • rekwizytorskiej **józef kurek** • kierownik techniczny **roman sekula** •
brygadier sceny **marian mandrysz** • światło **martin kozok** • **robert kurkiewicz** • dźwięk **roman
majchrzyk** • **michal maliniak** • fryzjerka **martina suszková** • garderobiana **monika minarzóvá** •
rekwizyty **silvie urbaniecová** • montażyści dekoracji **lumír slíva** • **david cenciala** • **daniel pospíchal** •
redakcja **joanna wania** • zdjęcia **karin dziadková** • opracowanie graficzne i skład **marian siedlaczek** •
druk **PROprint**, s.r.o. český těšín

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Do każdej polskiej rodziny.
informacje, publicystyka,
ogłoszenia, sport

tel. 558 731 766
sekretariat@glosludu.cz

KLUB POLSKIEJ PRASY I KSIĄŻKI

KSIĘGARNIA

Danuta Wirth

ul. Czapka 7 ~ 737 01 Czeski Cieszyn

Godziny otwarcia:

Po-Pt 9.00-12.00 13.00-17.00

w soboty księgarnia nieczynna

tel.: +420 776 390 704

księgarnia@polonica.cz

Sponsorem kwiatów jest

Kwiaciarnia

Leknín

Markéta Rosenbergrová

zwrot

Miesięcznik Polaków w Republice Czeskiej

INFORMACJE Z ŻYCIA POLAKÓW W CZECHACH

ROZMOWY, REPORTAŻE, WYDARZENIA,
RELACJE Z IMPREZ, RECENZJE, OPINIE

www.zwrot.cz

Wydawca: Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w RC

gazetacodzienna.pl

Śląsk Cieszyński on-line

**Partnerem medialnym
Teatru Cieszyńskiego
jest portal**

**gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line**

www. OX.PL

portal śląska cieszyńskiego

rafał walentowicz, mariusz osmelak

